Pyšelský zpravodaj

Březen 1993 cena 5,- Kč

Tělocvičná jednota Sokola Pyšely

informuje čtenáře Pyšelského zpravodaje, že v pátek 5. března se konala první valná hromada zdejší tělocvičné jednoty, která se vrátila k původnímu názvu

Středočeská župa Jana Podlipného.

Na tuto valnou hromadu přijali pozvání také bratři z Pražské župy, kteří se aktivně účastnili naší diskuse. Hlavním programem valné hromady bylo zvolení nového výboru Tělovýchovné jednoty.

Po tomto aktu se se nový výbor ihned sešel ke své práci, aby mezi sebou zvolil nového starostu, kterým se stal Miloš Trousil.

Přejeme mu do této nové činnosti mnoho úspěchů.

Zároveň ale chceme touto cestou poděkovat našemu dlouholetému členu výboru Sokola, bratru Josefu Procházkovi, za jeho poctivou a nenahraditelnou práci, kterou dlouhá léta pro Sokol vykonával.

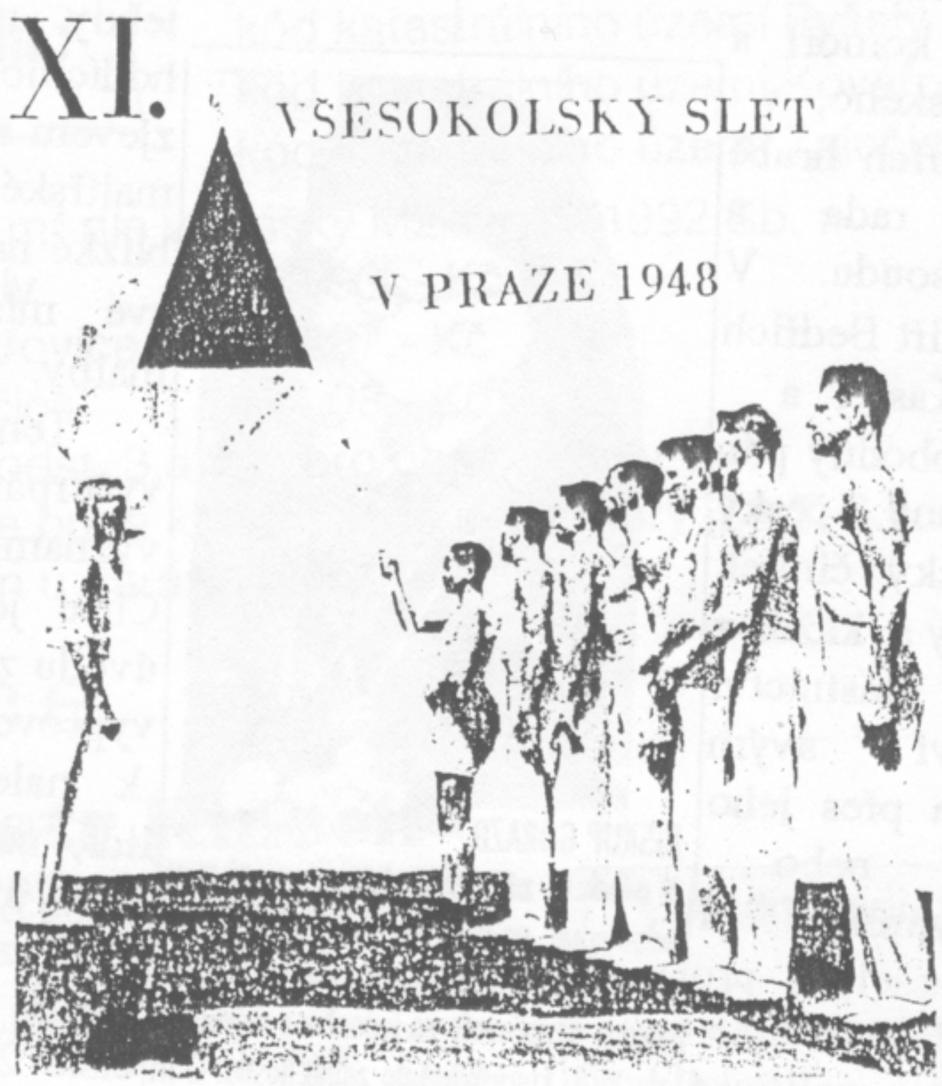

Zveme Vás do našich řad.

Přijďte mezi nás, přijďte si s námi zacvičit na připravovaný XII. všesokolský slet v roce 1994.

Zve výbor Sokola

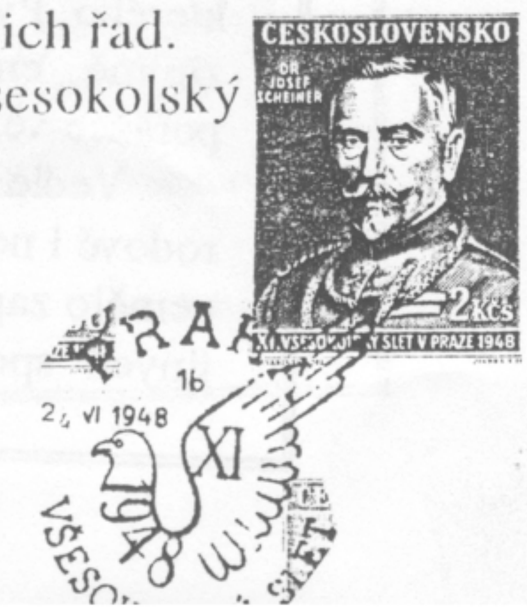

pyšelské osobnosti

Dva články v minulých číslech Pyšelského zpravodaje připomenuly otázku vztahu obce a jejích osobností. Byla to stať PhDr.Chvojky o místním hřbitově a práce dr. Rádla o Emanuelu Rádlovi.

Každá obec vede v patrnosti své rodáky nebo usedlíky, kteří svými úkoly a činy přerůstají její hranice. Věhlas jejich jmen pak obec alespoň z části spojuje i se jménem svým. Jak se nám jeví malé Pyšely z tohoto zorného úhlu? Budeme možná překvapeni pestrostí a vlastně i počtem osobností, které procházejí jejich dějinami.

Především stručně připomeňme ze známé galerie zdejší šlechty ty nejvýznamnější. Ve 13. století Odolen z Pyšel, člen Jednoty panské a purkrabí na hradě Lipnici, v 16. století Karel Mračský z Dubé, nejvyšší soudce zemský a královský rada, v 17. století František Antonín hrabě Halleweil, císařský komoří a hejtman kraje kouřimského, v 18. století Jan Jindřich hrabě Bissingen, císařský rada a přísedící nejvyššího soudu. V 19. století to byl kurfiřt Bedřich Vilém II. Hessen-Kassel a později František svobodný pán Ringhoffer, významný český průmyslník a politický činitel. Jde o známé postavy a každá z nich kromě vlastnictví pyšelského panství svým způsobem zasahovala přes jeho hranice do správy nebo **ekonomiky státu. Vyjímkou byl** kurfiřt Hessen-Kassel, pro kterého Pyšely představovaly zřejmě emigraci po politické porážce ve vlastním státě.

Vedle těchto představitelů rodové i nové šlechty by se však nemělo zapomínat na osobnosti z jiných společenských vrstev. Tak se například můžeme dočíst, že v roce 1714 kupuje nově vystavenou hospodu na Košíku pražský dvorní sochař Jan Bedřich Kohl. Tento barokní umělec je mimo jiné i autorem sousoší sv. Mikuláše Tolentinského na Karlově mostě v Praze. Skutečnost, že byl vlastníkem zdejší nemovitosti vedla k úvahám, že je snad autorem některé z pyšelských barokních soch. Je to sice možné, ale zatím se to nedá prokázat ani signaturou na některé ze jmenovaných soch, ani nějakou písemností, třeba účtem za odvedenou práci. To však nelze do budoucna vyloučit.

Z uměleckého světa připomeňme ještě jednu postavu, spíše proslulou než slavnou, postavu malíře samouka Roberta Guttmanna. Příslušný do Pyšel a související zřejmě se zdejší židovskou komunitou, byl začátkem 20. století populární pražskou postavou. Představoval tehdy mizející typ bohéma hodícího se životním stylem a zjevem spíš do 19. století. Jeho malířské dílo , svou polohou blízké naivnímu umění, má však své místo v dějinách české malby.

Tento článek nemůže být vyčerpávajícím seznamem významných osobností Pyšel. Chce jen navázat na dva v úvodu zmíněné články, případně vyprovokovat pyšelské občany k nalezení dalších zajímavých lidí, nebo k doplnění údajů o **těch již známých. Tohle téma** totiž zcela jistě skrývá ještě různá tajemství. Tak třeba v čísle 24 / 1992 časopisu Reflex píše S.Motl o pozoruhodné postavě biskupa Gorazda popraveného Němci v době 2. světové války za ukrývání parašutistů, kteří provedli atentát na

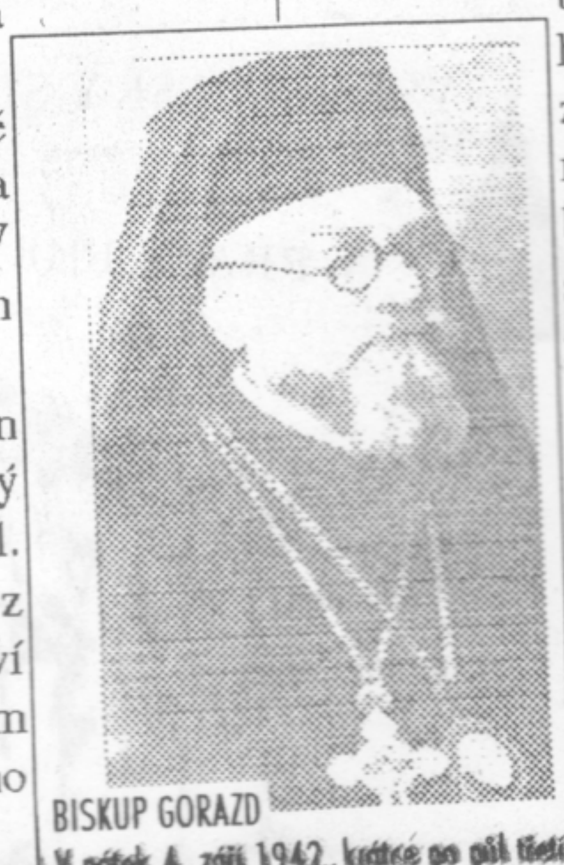

BISKUP GORAZD

V pátek 4. září 1942, krátce po půl třetí odpoledne pohlédl do tváře Smrti.V té době ho mnohé německé, ale také české noviny označovaly za jednoho z největších zločinců, které kdy tato země nosila. O tři roky později mu byl udělen in memoriam Československý válečný kříž. A 4.září 1987 byl posmrtně kanonizován. Stal se svatým. (Reflex 24/92)

Reinharta Heidricha. V článku mimo jiné píše, že podle svého přítele A.Krejčího se biskup Gorazd v kritických dnech před odhalením parašutistů zdržoval nejčastěji v Pyšelích a v Plzni. Autor článku nepíše a zřejmě ani neví, koho zde a proč navštěvoval. Ví to snad někdo ze současných obyvatel Pyšel?

Na závěr si ponechme osobnost profesora Emanuela Rádla, o němž napsal v prosincovém čísle zasvěcený článek dr. Vladimír Rádl. Zdá se, že v osobě Emanuela Rádla, svého rodáka, mají Pyšely svoji nejvýznamnější osobnost 20. století. Je zajímavé, že ačkoli komunistický režim naprosto nestál o to připomínat památku tohoto Masarykova žáka, přesto se na něj nezapomnělo. Ještě zajímavější je však skutečnost, že nejde o pietní vzpomínání na někoho, jehož uzavřené dílo představuje něco jako pomník. Naopak. Kdo pravidelně čte po roce 1990 v novinách občasné články o české otázce, o národní identitě, o menšinách, o vztazích Čechů s Němci, ten často narazí na jméno E. Rádla. Je snad nejšťastnějším osudem myslitele, když jeho myšlenky přetrvají jeho fyzický konec a dokáží oslovit i další generace. Je pravděpodobné, že osobnost Emanuela Rádla se dočká aktuálního zhodnocení. Jeho rodné Pyšely by na něj rozhodně neměly zapomínat a stálo by za úvahu označit jeho rodný dům aspoň pamětní deskou.

Michal Vitanovský
akad.sochař

✓ Připomínáme všem občanům, že v obci není skládka na domovní odpady, a proto je povinností **všech** občanů si obstarat popelnici.

✓ **Daně z nemovitostí** : Všichni majitelé nemovitostí si vyzvednou na obecním úřadě tiskopisy k přiznání daně a složenku na zaplacení této daně Finančnímu úřadu v Říčanech.

kód katastrálního území Pyšely : **737 054**
kód katastrálního území Kovářovice : **737 038**
kód katastrálního území Zaječice : **737 071**

Cena pozemku za 1 m² dle vyhlášky MZ č.613/1992 Sb. :

Pyšely	3,93 ,- Kč
Kovářovice	3,37,- Kč
Zaječice	4,08,- Kč

Koeficient dle § 11, odst. 3 a 4 je pro obec Pyšely 1,4.

✓ **Prodej plynu** se bude konat každé sudé útarý (23.3, 6.4, 20.4 ....) od 11^{00} do 11^{15} hodin u garáží ČSAD.

Inzerce :

PEAL - Petr Kmoch

Jednatelství České pojišťovny a.s.

nám. T.G.Masaryka 32
Mnichovice

Úřední hodiny :

úterý	10^{00} - 12^{00}	
čtvrtek	10^{00} - 12^{00}	17^{00} - 18^{00}
pátek		16^{00} - 17^{00}

nákup ovčí vlny

V současné době není žádný předpoklad státní dotace k nákupní ceně ovčí vlny.

Proto chceme dáti možnost prodeje vlny za platné ceny bez státní dotace těm chovatelům ovcí, kteří nemohou nebo nemají zájem použíti vlnu k jiným účelům.

Nákup bude proveden každé úterý v měsíci dubnu a květnu, v areálu Výzkumného ústavu živočišné výroby v Uhřiněvsi od 8^{00} do 13^{00} hod. a to ve dnech :

30. března	4. května
6. dubna	11. května
13. dubna	18. května
20. dubna	25. května
27. dubna	1. června

Vlna bude nakupována podle jakostních tříd za tyto nákupní ceny při 50% výtěžnosti za 1 kg :

I / A nad 7 cm	40,- Kč	II / A nad 7 cm	35,- Kč
I / B pod 7 cm	33.- Kč	III/A nad 7 cm	30,- Kč
I / C	28,- Kč	III/B pod 7 cm	25,-Kč
I / D kousky	16,- Kč	IV.	25,-Kč
VII.	16,- Kč		

Nebude nakupována, případně vrácena vlna nadměrně vlhká, vlna s vysokým obsahem rostlinných příměsí (lopuchy, ježky) a vlna značně slepená trusem (kaštany).

Za každé vyšší nebo nižší procento výtěžnosti nad nebo pod 50% se nákupní ceny zvyšují nebo snižují o 2%.

Úhrada bude provedena ode dne nákupu do pěti týdnů poštovní poukázkou.

Přesné termíny předpokládaného podzimního nákupu, který plánujeme na měsíce září a říjen, Vám budou během srpna oznámeny.

tel. : Praha - VÚŽV Uhřiněves - 750 221

Vlasák Ota
nákup ovčí vlny
Praha 10 - Uhříněves

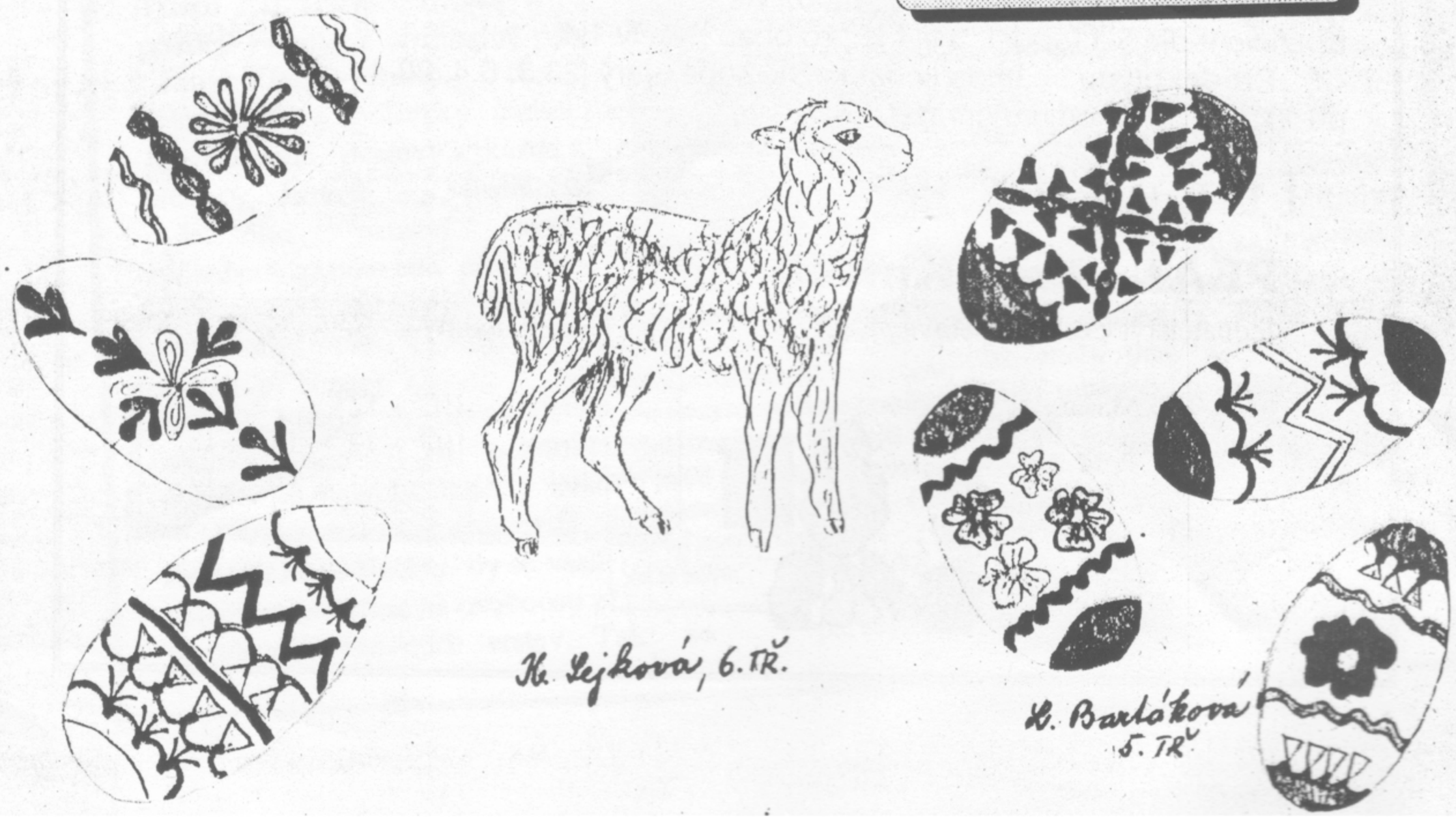

Ze školních sešitů

Životní prostředí a my

V naší republice by se mělo velmi změnit životní prostředí. Ale nejen v naší republice, ale i na celé zeměkouli. Neměli bychom používat různé spreje, které obsahují freony a narušují ozónovou vrstvu nad Antarktidou, ale i nad střední Evropou. Hlavně výrobci by neměli takové přípravky vůbec dodávat na trh, a když už, tak bez těchto škodlivých freonů. Dále životní prostředí velmi narušují výpary a exhalace z automobilů. Postižena jsou nejvíce velká města, kde je velký provoz. Udělala se některá opatření, která zmírňují smogovou situaci ve městech. Do centra měst někdy policisté nepouštějí soukromá vozidla, pouze sanitky, požárníky a auta, která zásobují obchody. Nejvíce zdevastované místo v naší republice jsou severní Čechy. Dnes už se tímto problémem zabývá i vláda, ale v minulosti tomu tak nebylo. V této oblasti se těží hnědé uhlí, které je méně kvalitní, a při jeho spalování dochází k úniku oxidu siřičitého a dalších škodlivin do ovzduší. Tyto škodliviny v podobě prachových částic na sebe nabalují mlhu a déšť, a pak na zem dopadají v podobě kyselých dešťů, které pak dále narušují životní prostředí. Například podzemní vodu, kterou zase používáme, a tak se k nám vrací opět všechno to škodlivé.

To všechno jsou však problémy, jejichž řešení stojí "poněkud" mimo nás, žáky základní školy. Životní prostředí je bezprostřední okolí kolem nás. A to si v čistotě a pořádku udržovat můžeme i bez pomoci vlády. Na každém jedinci záleží, v jakém prostředí žijeme a budeme žít.

Eva Perglerová
8.třída

Moje hračka

Je to hasičské auto. Má bíločerný žebřík, kola jsou černostříbrná a okna (mg) mají stejnou barvu jako majáky- modrou. Náraznik je stříbrný. Jinak je červené. Dal mi ho tatínek k svátku. Hraju si s ním každý večer, (kg) když mám hotové povinnosti. Mám ho na polici nad hlavou. Nejvíc se mi líbí, že mohu zvedat žebřík a otáčet s ním. Je to můj nejlepší angličák. Opatruju ho jako oko v hlavě, proto jsem si ho dnes přinesl. Když mě nic nebaví (hvj) hraji si spím.

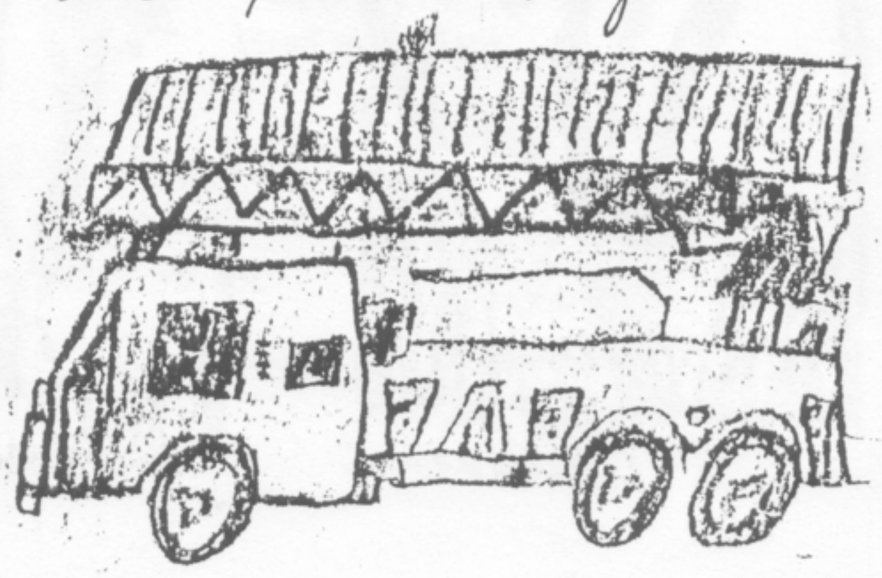

Lukáš Bareš
3. tř.

Velikonoční motivy

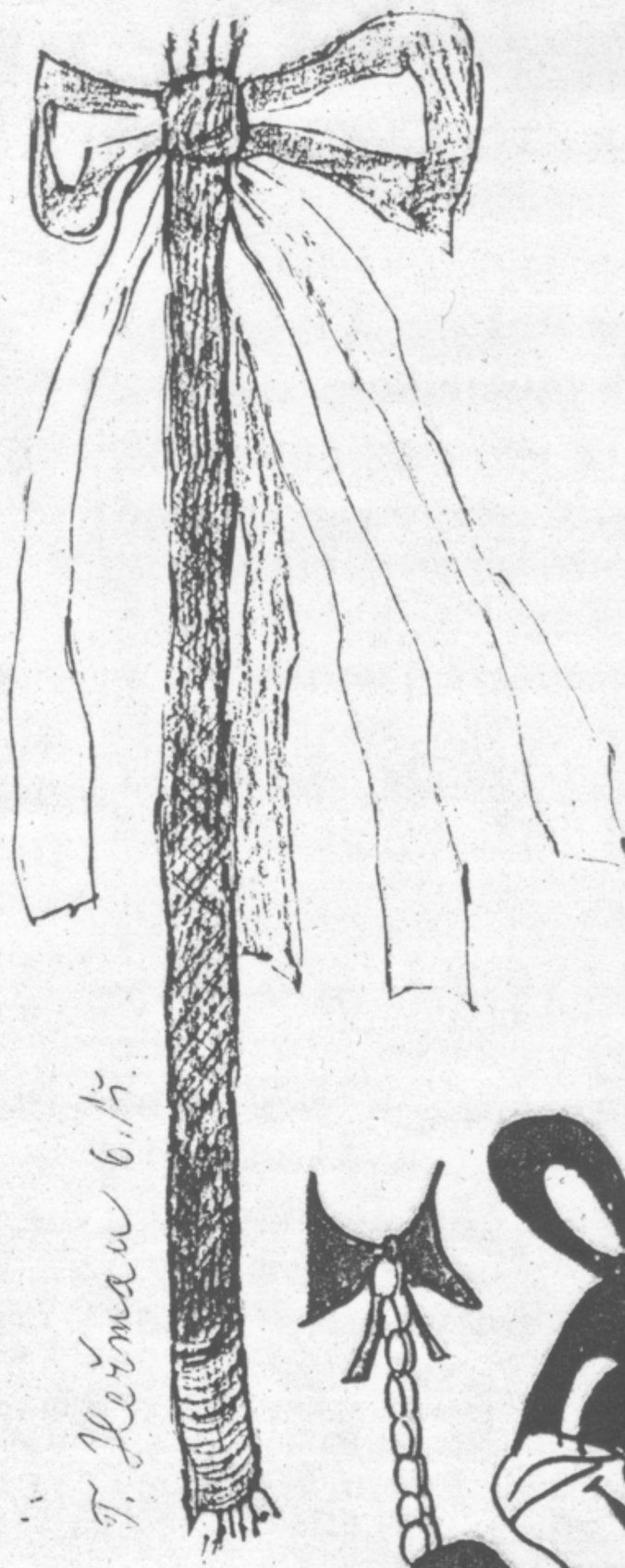

T. Heřmanová 6. tř.

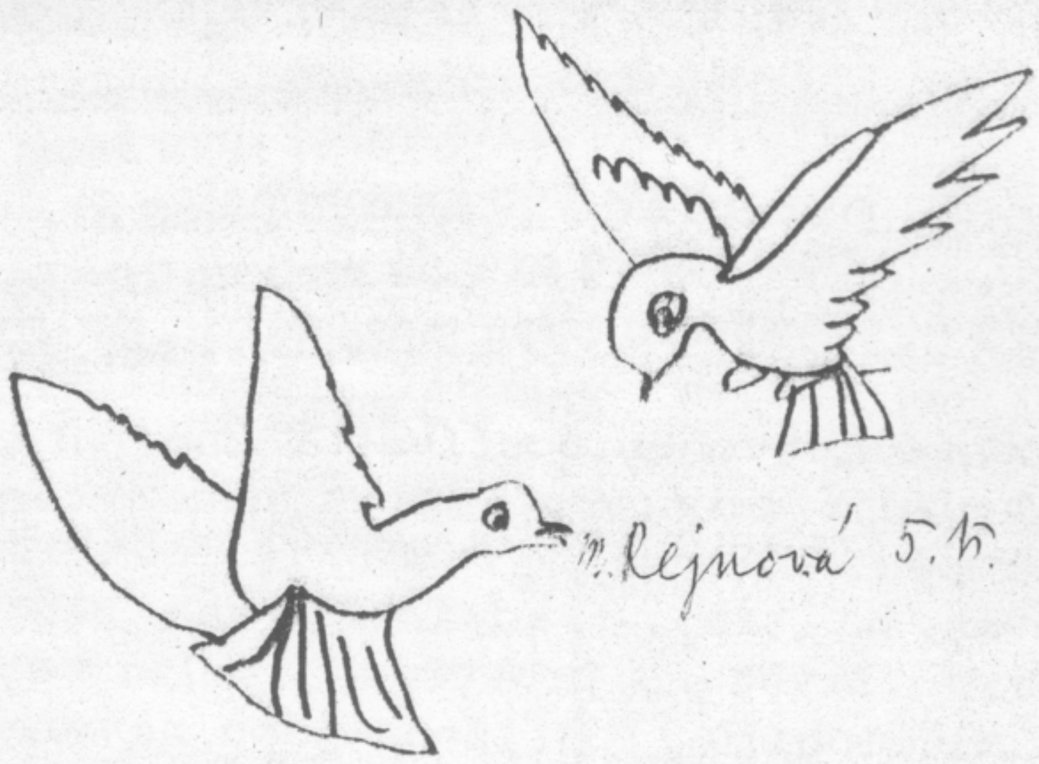

M. Rejnová 5. tř.

V. Sadecká 5. tř.

L. Klikova 7. tř

V. Sadecká 5. tř

E. Heřmanová

P. Jandáková 6. tř

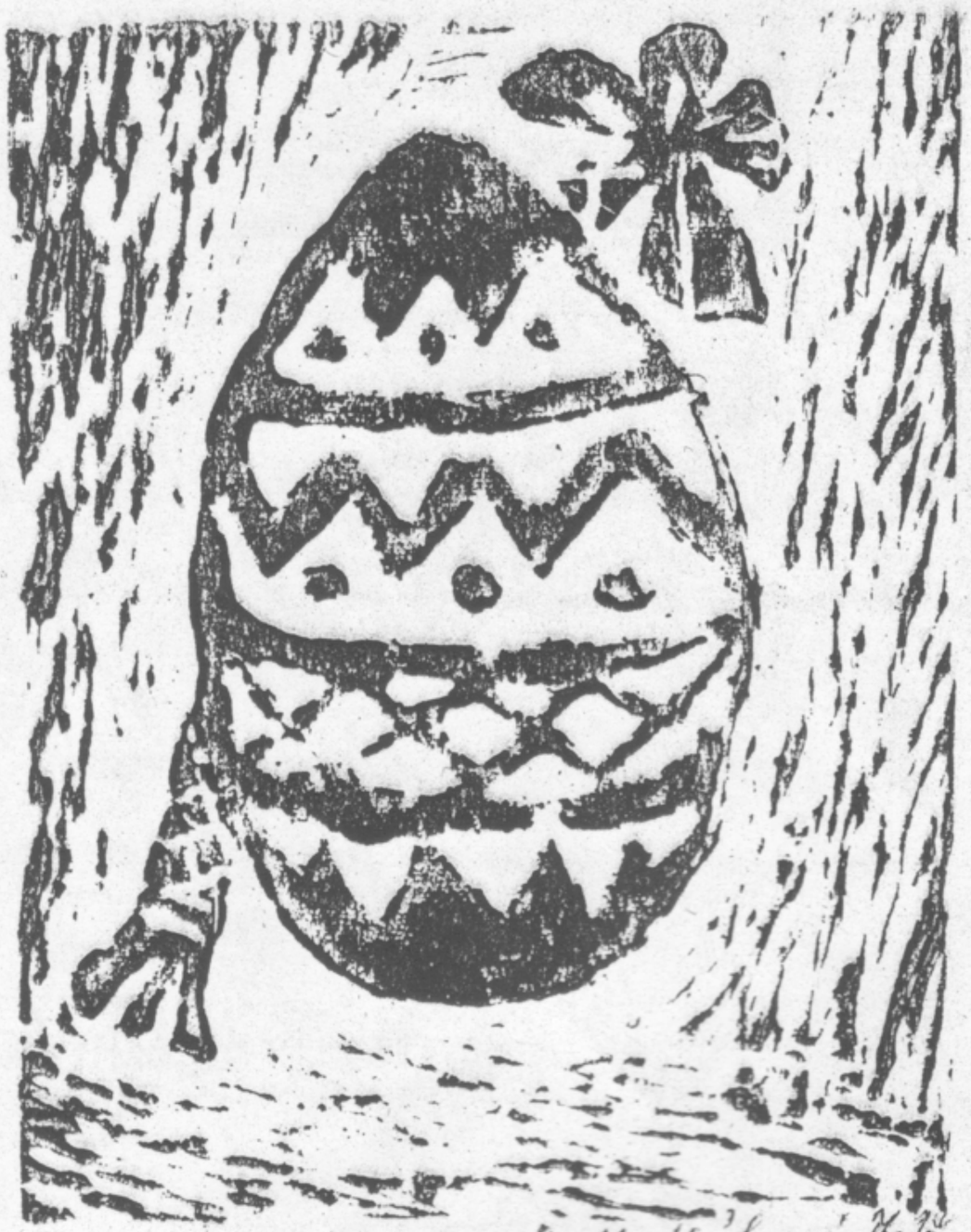

L. Hašláková 7. tř

Společenská kronika

Blahopřejeme :

Marie Štěpánková	Pyšely 1	30.3.1904	89 let
Růžena Matasová	Pyšely 1	22.3.1905	88 let
Jan Havlíček	Pyšely 1	23.3.1907	86 let
Marie Skopová	Zaječice 43	4.3.1909	84 let
Božena Zoulová	Pyšely 1	28.3.1911	82 let
Karel Krámek	Pyšely 92	20.3.1912	81 let
Albína Nováková	Pyšely 230	1.3.1923	70 let
Jaroslava Burešová	Pyšely 283	12.3.1923	70 let
Růžena Ransdorfová	Kovářovice 16	16.3.1923	70 let
Marie Ballišová	Pyšely 12	21.3.1923	70 let
Jarmila Zemanová	Pyšely 81	28.3.1923	70 let

Vážené jubilantky a jubilanti,
k Vašemu významnému životnímu výročí a do dalších let
přejeme pevné zdraví, štěstí a spokojenost .

Narodili se :

Petra Konrádová , 6.2.1993 Pyšely 284
rodičům *Pavlovi a Radmile Konrádovým*
Lukáš Zahradník , 17.2.1993 Pyšely 48
rodičům *Ladislavu a Janě Zahradníkovým*

Šťastným rodičům blahopřejeme a maličkým přejeme
vše nejlepší, život plný radosti a štěstí, bez útrap a bolesti,
život prožitý v klidu a míru.

Sňatek uzavřeli :

Radek Jíša s **Dagmar Augustinovou**
dne 26.3.1993, Pyšely,Brabenčí 220

David Lenker s **Ilonou Zachovou**
dne 13.3.1993, Pyšely, Husova 53

Mladým manželům přejeme
na společné cestě životem
hodně lásky a vzájemného porozumění.

Poděkování :

Panu **Čestmíru Vašákovi**, soukromému podnikateli VIA, který věnoval MŠ barevnou televizi s příslušenstvím, s přehrávačem videokazet, komplet s montáží televizních antén

Rozloučili jsme se s ...

Buď vůle Tvá ...

panem **Františkem Hruškou** , 6.3.1993 ve věku 72 let
panem **Jaroslavem Kleňhou** , 17.3.1993 ve věku 65 let
panem **Josefem Králem** , 21.3.1993 ve věku 59 let

Pyšelská vinopalna a pivovar

V Pyšelích postupně vznikly tři podniky, zabývající se výrobou alkoholu. Byly to lihovar, vinopalna a pivovar. Nejmladší z nich byl lihovar, který vznikl roku 1847. V r.1880 byl jeho nájemcem Antonín Čapek, pak do r.1893 Jan Čapek. Lihovar pracoval v panském dvoře ještě za první republiky.

Rovněž vinopalna byla majetkem vrchnosti. Ta ji samozřejmě neprovozovala sama, ale pronajímala ji. Nájemci byli většinou židé. F.V. Pokorný ve svých Památnostech městečka Pyšely píše o tom, že hrabě Antonín Voračický, majitel Pyšel do roku 1795, "žida Abrahama Khepla pro štrychy a jeho ženu Sáru pro pejchu z vinopalny vyhnal a křesťany ji osadil."

Khepl tedy doplatil na svoji nepoctivost. Kořalku pak pálil Vít Dvořák. Po smrti hraběte Voračického však vinopalnu získal do nájmu další židovský nájemce Salomon Guttmann. Nájem byl spojen s výčepní živností v malém. Nájemce nesměl přechovávat karbaníky a podezřelé osoby a nesměl nikomu nalévat v neděli a ve svátek v době konání bohoslužeb.

Obyvatelům panství bylo zakázáno dovážet kořalku odjinud. Zvláště přísně to měli zakázáno hostinští na panství.

Naši předkové však kořalce mnoho neholdovali. Základem dobrého napití bylo především poctivé pivo. Jeho vaření má v Čechách staletou tradici. Vařily se dva druhy piva - bílé pšeničné a černé ječné. Nevím, co by jim řekli současní pivaři. Zvláště černé pivo bylo prý husté a silně opojné. Ne nadarmo se mu říkalo malvaz.

Pivovar měla i pyšelská vrchnost. V odborné literatuře se uvádí, že byl založen r.1714, ale výsledky mého studia tento letopočet vyvracejí. V pyšelských matrikách jsem zjistil následující údaje, týkající se zdejšího pivovaru :

- r. 1682 svědčil při křtu Jan Haspach, sládek
- r. 1690 zemřel syn Tomáše Němečka, sládka
- r. 1698 dal křtít Václav Kopřiva, sládek
- r. 1700 svědčil Bohuslav Mlázovský, sládek
- r.1705 zemřela Ludmila, bývalá sloužící v pyšelském pivovaře
- r.1760 zemřel Pavel Trojan z Košíku, bývalý sládek

Následuje řada jmen zdejších sládků a zaměstnanců pivovaru. Rok jeho založení je tedy zatím neznámý, ale určitě před r. 1682.

Otevřenou otázkou zatím zůstává, zda Pyšely neměly pivovar už v 16. století, kdy se poprvé staly městečkem; snad i to se podaří v budoucnu zjistit.

Jisté je, že zdejší pivovar byl zařízen na ruční práci. Měl varnu o kapacitě asi 30 hl. Jeho produkce utěšeně stoupala : Jestliže v r. 1745 je uváděn výstav asi 845 hl ročně, v r. 1873 to bylo už 2732 hl. Pyšelský pivovar byl tehdy na vrcholu své slávy. Tradice zachovala, že se tu prý vařilo lepší pivo, než ve Velkých Popovicích. A v tom byla příčina jeho zániku : V r. 1873 se majitelem pyšelského panství stal Emanuel Ringhoffer, kterému současně patřily Velké Popovice. Ten už se postaral o to, aby popovický pivovar neměl konkurenci. Hned v r. 1874 zrušil pyšelský pivovar a jeho zařízení převezl do Popovic. Pro jistotu ještě připojil k Popovicům velké lesy kolem Ládevse. Poničené pyšelské panství (prodal i mlýn v Dolích) pak zakrátko prodal. Konkurence už se nemusel bát. Tak násilně tedy skončila nadějná činnost pyšelského pivovaru.

Před časem bylo možné si na jedné vývěsce v Pyšelích přečíst výstřižek z Pivovarských listů, v němž jakýsi pan Pivovarský ostře útočil na obyvatele Pyšel, kteří v minulém století neměli pochopení pro velké plány barona Ringhoffera. Odsoudil je jako "zdemagogizované odpůrce pokroku." Ringhoffer prý díky nim zatrpkl, přerušil výstavbu pivovaru, Pyšely prodal a veškerý zájem soustředil na Popovice. Takovéto závěry jsou zajímavou směsicí polopravd s nepravdami. Když k tomu připočteme, že pan Pivovarský zjistil první zmínku o zdejším pivovaru až k r. 1749 a že ani přesně nevěděl, kdy Ringhoffer Pyšely získal, stačí to k posouzení úrovně článku. Jeho autor udělal velmi dobře, že psal pod pseudonymem. Tento článek by jeho jménu opravdu mnoho slávy neudělal.

PhDr. Jiří Chvojka

Školství

Při farních kostelích obyčejně býval ustanoven kantor (zpěvák), který v kostele řídil zpěv, na positiv hrál a při tom žáky čtení, psaní, začátkům počtů, zpěvu a katechismu vyučoval. A píše-li Palacký v Dějinách národu českého, že v dobách předhusitských nejen všechna města česká, ale i mnohé farní vesnice měly své školy, a tvrdí-li Balbín, že v arcibiskupství pražském za věku Karla IV. byla dobrá třetina far školami opatřena, lze souditi, že už tehdy Pyšely měly svou vlastní školu a svůj úsudek lze dotvrditi tím, že v této době Pyšely městem byly.

V dobách pohusitských jak kněží, tak také kantoři v jednom místě často se střídali. Že tím nejen náboženské smýšlení osadníků se viklalo, nýbrž že také školám takovýto stav byl na újmu, je pochopitelno. A poněvadž farní osada byla často bez kněze, neměl v tu dobu v osadě kantor nic na práci a hledal si službu jinde. Do školy docházeli totiž jen ti žáci, kteří chtěli a kdy chtěli-obyčejně jen v zimě - takže kantor neměl od čeho býti živ, když kněze v místě nebylo.

Školství pobělohorské nedalo se přirovnati k vyvinutému a vyspělému školství dřívějšímu. Hynulo v rukou lidí neschopných jako květ mrazem sežehnutý. Obstarávaliť vyučování kostelníci, muzikanti, varhaníci, řemeslníci - a kdo ještě jiný - s minulostí nejpestřejší a vzděláním nepatrným a sháněli všelijak bídný groš k obživě. Ve starých knihách vrchnostenských i ve starých farních matrikách, bývá učitel jmenován "varhaníkem" a někdy "kantorem". A titul varhaník nebo kantor byl pro něj rozhodně přiléhavější, než kdyby mu byli říkali učitel. Vždyť k obstarávání vyučování mládeže stačilo, když varhaník dovedl děti naučit alespoň slabikovat, trochu psát a počítat a hlavně náboženství. O metodě vyučovací neměl varhaník ani tušení, a proto na školu právem mohl umístiti nápis : Škola tato jest vystavena kantoru pro soužení a dětem pro trápení.

Přišla vláda Marie Terezie a s ní jakési zlepšení školství. Učitelem nemohl být ustanoven kde kdo, nýbrž žádalo se po něm, než nastoupil úřad učitelský, aby vykonal při některé škole aspoň rok praxe a potom složil zkoušku učitelské způsobilosti u příslušného vikáře. Mnoho vědomostí se tedy po učiteli ještě nežádalo, ale byl to aspoň krůček k lepšímu. Během času však stále víc a více vzdělání učitelstva bylo zdokonalováno a v době přítomné usilovně domáhá se učitelstvo vzdělání univerzitního. Toto přání bylo splněno po roce 1945, po skončení 2.světové války.

Až do roku 1777 vyučoval každý učitel dle vlastní své dovednosti a píle. Zvláštních všeobecných předpisů o době vyučovací a předmětech, jímž se vyučovat mělo, nebylo. Teprve v uvedeném roce byl vydán státními úřady rozvrh učebních předmětů, jimž se mělo ve školách vyučovat. Rozvrh ten byl vytištěn jen po německu na velkém archu papíru a bylo nařízeno, že v každé učebně musí býti vyvěšen.

Dvorským dekretem z r.1776 měla býti němčina vyučovacím jazykem i na školách vesnických (triviálních), které měly býti mostem k poněmčení národa. Dle nařízení z roku 1780 nesměl nikdo býti přijat do škol latinských, kdo se nemohl vykázati znalostí německého jazyka. Dle tehdejšího dalšího nařízení ze dne 22.srpna 1787 neměli hoši býti přijímáni ani do učení se řemeslu, neměli-li vysvědčení, že aspoň po dvě

léta učili se německy. V ryze českých osadách učilo se však po česku dále, poněvadž výše uvedené nařízení nedalo se prakticky provésti. O to velikou zásluhu si získalo tehdejší vlastenecké duchovenstvo, které stálo v nejpřednějších řadách obránců jazyka. A jen tam, kde kněz a učitel nebyli národně uvědomělí, bylo vyučováno po česku i německu. Jakým způsobem se tak dálo, nelze nyní zjistiti. Nepochybně mladší žáci během českého vyučování každý den chvíli osvojovali si některá německá slova a starší žáci naučili se několika německým větám. Výchovy tělesné si stará škola vůbec nehleděla, ba klouzání a koupání nejvyššími příkazy ze dne 12. května 1785 a opětně ze dne 30. dubna 1787 dětem bylo zakázáno.

Modlení ve školách bylo časté a dlouhé. žáci modlili se popřípadě několik modliteb před vyučováním i po vyučování. Modlili se, když začali někomu zvoniti umíráčkem, přihnala-li se bouřka a za jiných příležitostí. Příchozího do školy vítali hromadným pozdravem : "Pochválen buď Pán Ježíš Kristus, pěkně vítáme." Při odchodu jeho hromadně se s ním loučili : "S Pánem Bohem." Kýchl-li učitel, žáci opět hromadně mu přáli : "Pán Bůh rač pozdravit."

Učiteli říkalo se oni, nikoli vy. Hrály-li si děti venku a zhlédly kráčeti učitele, tu z ostychu před ním rozprchly se, jako když do vrabců střelí. Přišel-li návštěvou do některé rodiny, líbaly mu ruku děti školou povinné.

Kázeň školní byla podobna kázni domáci. Pro domácí kázeň platilo, že "metla vyhání děti z pekla" a "škoda rány, která jde vedle." Tělesné trestání v domácnosti ukládala bible, a proto se ho přidržovala i škola a církev. Bylo tedy tělesné trestání ve škole nejen dovoleno, ale přímo nařízeno a vykonávalo se nejčastěji metlou. Lískovkou (nebo rákoskou) trestalo se jen při hrubých přestupcích, jako pro hubení ptactva a pro krádež. Výprask lískovkou nebo rákoskou slul pardus. Dívky byly zřídkakdy tělesně trestány. Byl též připuštěn trest, že žák klečel "na místě hanby" nebo byl posazen do "oslovské lavice."

Soukromý život učitele nelišil se ničím od ostatního obyvatelstva. S modlitbou vstával z lože, s modlitbou uléhal. Odcházeje ráno poprvé z domu, svěcenou vodou z kropenky se pokropil a křížek nad ní visící políbil. O zbožnosti některého učitele svědčí také, že po celý postní čas se nenapil, ačkoli jindy každého dne po škole rád si dopřál nějaký žejdlík piva. Staří učitelé téměř všichni byli náruživí šňupáci. I šňupání některý učitel si odpíral. Na Zelený čtvrtek při posledním zvonění si ještě šňupl, a pak již zdržel se šňupání do té doby, dokud kněz o Vzkříšení nezazpíval : "Vstalť jest této chvíle...."

Krušný a lopotný byl život učitele staré školy, ale v upřímných tehdejších poměrech měl přece některé chvilky, kdy se těšil ze života a oddal se ničím nekalené radosti ve své rodině, mezi sousedstvem i mezi známými učiteli nebo jinými přáteli. V dřívějších dobách bylo jen velmi málo takovýchto požitků.

Arnošt Chvojka

Pyšelský zpravodaj
vydává OÚ Pyšely
registrováno pod č.j. 0320900292
Okresní úřad Praha - východ
odpovědný redaktor : **Mgr.Vladimír Paclík**
počítačové zpracování a grafická úprava : **Pavel Paclík**
za pravdivost příspěvků ručí autor
cena 5,- Kč